

21.02.2020

Pormestari

20 §**Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle liittyen arviomuistioon taksisääntelyn toimivuudesta**

HEL 2020-001293 T 03 00 00

Päätös

Pormestari antoi liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan lausunnon liittyen arviomuistioon taksisääntelyn toimivuudesta:

Yleiset huomiot

Laki liikenteen palveluista (320/2017) eli liikennepalvelulaki on uudistanut voimakkaasti liikennemarkkinoita ja erityisesti taksialaa. Murrosvaiheen ongelmat ovat aiheuttaneet tyytymättömyyttä niin kasvukeskuksissa kuin kasvukeskusten ulkopuolella. Helsingissä muutos on ollut suuri erityisesti siksi, että Helsingissä taksilupia oli ennen liikennepalvelulain voimaantuloa vaikea saada. Vaikka liikennemarkkinoiden vapauttaminen ja muutoksiin sopeutuminen eivät ole sujuneet ongelmitta, alan kasvun ja työllisyyden kannalta lain vaikutukset ovat olleet Helsingissä myönteisiä. Lupien määrä sääntelyn poistuminen käänsi koko- tai sivutoimisten yrittäjien ja kuljettajien määrän muita alueita voimakkaampaan kasvuun. Tilastokeskuksen mukaan taksiliikenteen toimipaikkojen liikevaihto kasvoi Helsingissä 15 prosentilla ja henkilöstö kuudella prosentilla 2017-2018. Laki on parantanut maahanmuuttajien työllistymistä ja edistänyt digitalisaatiota ja alan yritystoiminnan ja yrittäjädynamiikan uudistumista. Näitä näkökulmia pitäisi myös korostaa sääntelyä arvioitaessa. Helsingin kaupunki pitää kuitenkin välttämättömänä sitä, että liikennemarkkinoita voimakkaasti muuttavan sääntelyn vaikutuksia tutkitaan ja arvioidaan vuorovaikutuksessa sekä useisiin havaittuihin epäkohtiin puututaan.

Taksipalvelujen turvallisuus**Kysymykset 1-4, arviot nykytilasta**

Tilastojen perusteella muutos liikenneturvallisuudessa on ollut pieni lain voimaantulon jälkeen (liikennevahinkotilastoissa lievä nousu, poliisin tietoon tulleet takseihin liittyvät liikenneonnettomuudet lievässä laskussa). Helsingissä oli kuitenkin määrällisesti eniten valvontaiskuissa havaittuja turvallisuuden puutteita. Helsinki pitää useasta lähteestä muodostettua tilannekuvaa siksi oikeansuuntaisena. Helsingin kaupungin mukaan jatkossakin alueellisissa valvontaiskuissa tehtyjä havaintoja pitäisi seurata turvallisuustilannekuvan muodostamiseksi ja epäkohtien korjaamiseksi.

21.02.2020

Pormestari

Turvallisuustilanteen arvioissa pitäisi kiinnittää huomiota aina myös helposti ruuhkautuviin kohteisiin. Liikennepalvelulain voimaantulon jälkeen taksit ovat voineet vapaasti valita asemapaikkansa, mistä on seurannut ruuhkautumista vilkkaan kysynnän kohteissa kuten Helsingin asema-aukiolla, Pasilan asemalla sekä satamassa. Helsingissä taksit ovat myös haitanneet jossain määrin kulkua juna-aseman, Elielin aukion pysäköintilaitokseen. Näissä paikoissa on myös esiintynyt taksikuljettajien epäasiallista käytöstä heidän kilpaillessaan asiakkaista. Isommat taksirytykset ovatkin Helsingin kaupungin arvioiden mukaan vähentäneet kaikkein ruuhkautuneimpien taksiasemien käyttöä edellä mainituista syistä. Lisääntyneiden taksiautojen vaikutuksista esimerkiksi bussikaistojen käyttöön tai ruuhkautumiseen ei ole tutkimustuloksia.

Kysymykset 5-9, näkemykset toimenpiteistä

Helsingin kaupungin mukaan kuljettajien lisäkoulutuksella tai kuljettaja-vaatimusten mahdollisella nostolla voidaan vaikuttaa vain vähän ruuhkautuneiden kohteiden haasteisiin. Ruuhkautuvien liikenteen solmu-kohteiden osalta on käytettävä myös ratkaisuja, jotka eivät välttämättä toimi muualla. Helsinki pitää ehdottoman tärkeänä, että liikenteen solmukohteissa laki ei estä jatkossakaan kiinteistöjen toimijoiden kilpailuttamista. Helsinki-Vantaan lentokentällä toimijoiden kilpailuttaminen paransi taksiliikenteen turvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta. Myös Helsingin satama on kilpailuttamassa osaa taksiliikenteestään.

Helsinki pitää tärkeänä, että liikennepalvelulakia tarkistettaisiin niin, että takseilta edellytettäisiin taksitunnuksen käyttöä. Taksitunnuksen käyttö parantaisi asiakkaiden turvallisuuden tunnetta ja antaisi viranomaisille selvästi paremmat mahdollisuudet lupia, ajoneuvojen kuntoa yms. käsittelevään kenttävalvontaan. Taksitunnuksen käyttö ei myöskään rajoitaisi uusien toimijoiden tuloa alalle eikä osa-aikaista taksirytyttä, jos taksitunnus olisi siirrettävä. Helsingin kaupunki ei näe estettä myöskään sille, että erityisryhmille suunnatusta esteettömyydestä kerrotaan esimerkiksi tarralla. Tämä on mahdollista jo nykyinsäädännön mukaan.

Liikenne- ja viestintäviraston kyselyn mukaan taksipalvelujen turvallisuuden tyytymättömiä vastaajia oli eniten pääkaupunkiseudulla (13 prosenttia) vuonna 2020. Helsingin kaupunki painottaa, että valvontaviranomaisten yhteisvalvontaa pitäisi resurssien säästämiseksi kohdentaa kasvukeskuksiin, jossa uusia toimijoita on paljon ja näillä alueilla erityisesti ruuhkaisimpiin kohteisiin sekä erityisryhmien kannalta keskeisiin kohteisiin (esimerkiksi sairaalat).

21.02.2020

Pormestari

Taksipalvelujen saatavuus

Kysymykset 10- 14, arviot nykytilasta

Liikennepalvelulain voimaantulon myötä alueellisista, viranomaisten määrittelemistä lupakiintiöistä luovuttiin, minkä vuoksi taksitoimijoiden määrä kääntyi voimakkaaseen nousuun erityisesti Uudellamaalla. Vuosina 2017-2019 taksiliikennekäyttöön rekisteröityjen ajoneuvojen määrä kasvoi Uudellamaalla 2800 autosta 5323 autoon. Taksiajoneuvojen määrä on kasvanut pääkaupunkiseudulla, vaikka lupien määrä ei suoraan korreloi saatavuuden kanssa, sillä lupa ei velvoita liikennöintiin. Taksiuudistus on myös saanut osan taksiyrityksistä kehittämään netti-sovelluksia, jotka ovat helpottaneet taksien tilaamista ja sitä kautta vaikuttaneet saatavuuteen.

Arviomuistion mukaan saatavuudessa on ollut ongelmia suurten kaupunkien ulkopuolella sekä pienissä kaupungeissa. Katvealueita on Uudellamaallakin. Saatavuuden vaikuttaa myös välityskeskusten ruuhkautuminen. Helsingin kaupunki pitää muistiossa esitettyä tilastoihin ja kyselytutkimuksiin pohjautuvaa arviota oikeasuuntaisena. Helsingin liikenne- ja katusuunnittelupalvelu seuraa myös helsinkiläisten tekemien taksimatkojen määrää ja taksien käyttöä kyselytutkimuksilla. Liikennepalvelulain voimaantulon jälkeen päivittäisten taksimatkojen määrä nousi vuosina 2017–2018 liikkumistottumustutkimuksen (n=3 000) mukaan kahdella tuhannella matkalla 15 000 matkaan. Vuonna 2019 taksimatkat laskivat noin 14 000 matkaan Helsingissä. Helsingin kanta-kaupungissa asuvien taksimatkojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla, esikaupungeissa asuvien matkojen määrä pieneni kymmenellä prosentilla. Taksin käytöstä kysyttiin myös syksyn 2019 liikennebarometrissä, jossa Helsingin asukkaat ja yritysten edustajat arvioivat taksin käytön vähentyvän tulevien 12 kuukauden aikana.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että Liikenne- ja viestintävirasto Traficom jatkaa lupien alueellista seurantaa. Helsingin kaupunki kannattaa myös tilannekuvan kehittämistä taksipalvelujen alueellisesta ja ajallisesta saatavuustilanteesta tilastojen ja kyselyjen avulla.

Kysymykset 15-18, näkemykset toimenpiteistä

Arviointimuistiossa todettiin, että yksi mahdollisuus taksipalvelujen saatavuuden parantamiseksi olisi, että kunnat hankkisivat julkisilla hankinnoilla markkinaehtoisia ja lakisääteisiä palveluja täydentäviä taksipalveluja kuten yöpäivystyksiä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että kunnille ei aseteta kuntataloutta rasittavia lisävelvoitteita taksipalvelujen ajallisen tai alueellisen saatavuuden turvaamiseksi.

21.02.2020

Pormestari**Harmaan talouden torjunta****Kysymykset 23- 27, näkemykset toimenpiteistä**

Verohallinto on kannattanut erityisesti taksimittareiden käyttöä harmaan talouden torjumiseksi. Helsingin kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että taksiliiketoiminnassa turvataan jatkossakin innovatiivisten ja dynaamista hinnoittelua mahdollistavien sovellusten käyttö taksimittarien lisäksi. Näillä on myös kilpailullisia vaikutuksia, sillä ne mahdollistavat yritysten erottautumisen palveluillaan.

Harmaan talouden torjuntaa vähentävän kenttävalvonnan mahdollistamiseksi Helsingin kaupunki kannattaa taksitunnuksen käyttöä. Taksitunnuksen pitäisi olla hyvin erottuva ja mahdollisesti siirrettävä.

Verohallinto on ehdottanut, että harmaan talouden torjumiseksi pitäisi harkita sitä, että taksiliikenneluvan edellytyksenä olisi rekisteröityminen kaupparekisteriin ja y-tunnuksen olemassaolo. Helsinki ei näe estettä sille, että asiaa selvitetään. Tähän liittyy Helsingissä sivutoimisen kevytyrittäjyyden kasvu viime vuosina ja se, että osa yrittäjistä ei ole rekisteröitynyt kaupparekisteriin.

Taksipalvelujen hinnoittelu**Kysymykset 28-35, arviot nykytilasta ja toimenpiteistä**

Helsingin kaupunki ei ota kantaa yksityiskohtaisiin kysymyksiin hinnoittelusta. Helsingin kaupunki pitää kuitenkin erittäin tärkeänä sitä, että koska uudistus ei ole vaikuttanut toivotulla tavalla hintoihin, on entistään tärkeämpää käyttäjien kannalta, että hinnoittelun perusteet ovat selvät ja asiakkaat ovat niistä tietoisia. Tähän pitää kiinnittää huomiota kenttävalvonnassa.

Taksipalvelujen laatu**Kysymykset 36-37, arviot nykytilasta**

Vuonna 2019 tehdyssä Liikenne- ja viestintäviraston Traficomin kyselyssä keskimäärin kahdeksan kymmenestä kuluttajasta tai erityisryhmiin kuuluvista oli tyytyväisiä taksipalvelujen laatuun. Tämä on Helsingin arvion mukaan varsin hyvä tulos. Sen sijaan huolestuttavaa on se, että tyytymättömiä oli eniten Uudellamaalla. Helsingin mukaan jatkokeskustelussa pitäisi seurata tarkemmin, mille alueille tyytymättömyys Uudenmaan sisällä kohdentuu ja mihin asiaan tyytymättömyys liittyy.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Juha Summanen

21.02.2020

Pormestari

Lisätiedot

Kaisa Saario, johtava asiantuntija, puhelin: 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Lausuntopyyntökirje
- 3 Taksisääntelyn toimivuus-arviomuistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Laki liikenteen palveluista (320/2017) eli liikennepalvelulaki kokosi yhteen valtaosan liikennemarkkinoita koskevasta lainsäädännöstä. Laki tuli voimaan vaiheittain vuoden 2018 ja alkuvuoden 2019 aikana. Taksiliikenteen sääntelyn keventäminen oli osa tätä kokonaisuudistusta.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on kesällä 2019 silloisen liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marinin toimesta käynnistetty taksisääntelyn toimivuuden arviointityö yhteistyössä viranomaisten kanssa. Arviointityön pohjalta on laadittu nyt lausuttavana oleva arviomuistio. Arviomuistion tarkoituksena on muodostaa käsitys taksimarkkinoiden nykytilasta ja liikennepalvelulain vaikutuksista taksimarkkinoiden toimivuuteen. On huomattava, että liikenne- ja viestintäministeriö ei ole arvioinut julkisesti tuettuja kuljetuksia, joihin liittyvät lainsäädäntömuutokset koskisivat sairausvakuutuslakia, vammaispalvelulakia, sosiaalihuoltolakia tai opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulla olevaa perusopetuslakia.

21.02.2020

Pormestari

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa liittyen arviomuistioon taksisääntelyn toimivuudesta. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 21.2.2020.

Lausunnonantajia on pyydetty vastaamaan 50 kysymykseen taksipalvelujen turvallisuudesta, saatavuudesta, harmaan talouden torjunnasta, taksipalvelujen hinnoittelusta, taksipalvelujen laadusta ja välityskeskusten roolista. Lisäksi lausunnossa voi antaa mahdollisia muita kommentteja. Helsingin kaupunki ei ota kantaa yksityiskohtaisiin kysymyksiin taksipalvelujen hinnoittelusta eikä välityskeskusten toiminnasta.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja kaupunkiympäristön toimiala.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Juha Summanen

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Lausuntopyyntökirje
- 3 Taksisääntelyn toimivuus-arviomuistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

21.02.2020

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 20 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

21.02.2020

Pormestari

Jan Vapaavuori
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 24.02.2020.